

การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภัยงานโรงเรียนเอกชน

ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

นายก้องเกียรติ บุตดาเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-111-1

สิชลีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๖๗๒๑๙๙๘

A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION
IN THE ACCREDITTED PRIVATE SCHOOLS WITH
EDUCATIONAL QUALITY STANDARD

Mr. Kongkeart Buddajaroen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-111-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภัยงานโรงเรียนเอกชน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
โดย	นายก้องเกียรติ บุណดาเจริญ
ภาควิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แบบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

กุล บุรี คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ถุงสุวรรณ)

คณิตศาสตร์และการสื่อสารวิทยาในพื้นที่

.....พ. อรุณรัตน์..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บก. พ. อรุณรัตน์ เจริญยอด)

.....ອົກສອນ.....ບຸກພໍາຫັນ.....ອາຈາຣຍ໌ປະກາ
(ຮອງຄາສຕຽມຈາງຍໍ່ ວໄລວ້ຕົ່ນໆ ບຸກຄຸລວ້ສົດໍ່)

..... นักเรียนร่วมกัน..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เพ็ญเกียรติ ชุมวัฒนา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ก้องเกียรติ บุตดาเจริญ : การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN THE ACCREDITED PRIVATE SCHOOLS WITH EDUCATIONAL QUALITY STANDARD) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 138 หน้า. ISBN 974-634-111-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและปัญหาในการดำเนินงาน จำนวน 14 โรงเรียน โดยล้มภาษณ์คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 70 คน และศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า

ในขั้นการกำหนดและแจ้งนโยบายในการนิเทศภายในทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายโดยส่วนใหญ่คณะกรรมการนิเทศเป็นผู้กำหนดโดยให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง

ในขั้นการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ทุกโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยยึดตำแหน่งเป็นหลักประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับ หัวหน้าสาย และครูผู้สอนที่มีความสามารถ

ในขั้นการเตรียมการก่อนปฏิบัติการนิเทศทุกโรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศส่วนใหญ่มีคณะกรรมการนิเทศเป็นผู้รับผิดชอบ และจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ซึ่งส่วนใหญ่นำเครื่องมือจากลักษณะคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมาปรับใช้

ในขั้นการปฏิบัติการนิเทศทุกโรงเรียนใช้กิจกรรมการสังเกตการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก โดยมีคณะกรรมการนิเทศเป็นผู้อยู่ในทุกควบคุมและติดตามการดำเนินงาน

ในขั้นการประเมินผลการนิเทศ ทุกโรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศ ส่วนใหญ่คณะกรรมการนิเทศภายในเป็นผู้ประเมิน โดยใช้แบบประเมินที่โรงเรียนจัดทำขึ้น

ปัญหาการดำเนินงานนิเทศ การดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน แต่เมื่อมองในภาพรวมของการดำเนินงาน มีสิ่งที่เป็นปัญหาได้แก่ ปัญหาเรื่องเวลา เรื่องบุคลากรขาดแคลน ครุภาระไม่ค่อยยอมรับ ปัญหาการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน

#C741855 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: INTERNAL SUPERVISION/ PRIVATE SCHOOLS

KONGKEART BUDDAJAROEN : A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN
THE ACCREDITTED PRIVATE SCHOOLS WITH EDUCATIONAL QUALITY STANDARD.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 138 pp.
ISBN 974-634-111-1

This research was with an objective to study internal supervision operation in a number of 14 accredited private schools with an educational quality standard by interviewing a number of 70 internal supervision operations board members and studying related documents. As the research outcome, it was found that:

At the stage of operation and notification of the policy on internal supervision, all the school prescribed a policy, in most cases by the supervision board, in conformity with the Ministry's policy;

At the stage of appointment of the internal supervision operation board, all the schools appointed an operation board based on positions, consisting of the school administrators, the academic assistants, department head, the level head, the line chief and competent teachers;

At the pre-supervision operation stage, all the schools laid a supervision plan, in most cases under the responsibility of the supervision board, and prepared instruments for supervision, which, in most cases, were adapted instruments from the Office of the Private Education Commission;

At the supervision operation stage, all the school primarily applied classroom observation activities under the supervision and monitoring of the supervision board;

At the supervision evaluation stage, all the schools evaluated the supervision, in most cases by the internal supervision board, using the evaluation form made by the school.

As to supervision operation problems, there was no operation problem in taking the various steps, but in an overview of operation there were things forming problems, i.e. the problem of time, the problem of a shortage of personnel, the problem of senior teachers refusing to accept, the problem of operation failing to meet the plan.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก
รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์นี้ และได้ให้ความช่วยเหลือ
ให้กำลังใจ เอาใจใส่ดูแล ด้วยความวิริยอุตสาหะ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสิ่ง
ที่ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. ใจพิพิช เขื้อรัตนพงษ์ ที่ให้คำแนะนำ และให้การช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เนตรยอด และอาจารย์ ดร. เพ็มเกียรติ ขมวนนา ที่ให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ ศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการทำเครื่องมือ และขอบคุณคณะครุ์ฟ้าให้ข้อมูลทุกท่าน

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อนร่วมงาน ณ สำนักงานศึกษาธิการกิจกรรมอาชีวศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร และ กัลยานมิตรทุกท่าน โดยเฉพาะคุณนิลรัตน์ อินทร์ทอง ที่เคยให้กำลังใจ และความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

ก้องเกียรติ บดานเจริญ

มิถุน 2539

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิจกรรมประการ

สารบัญ

สารบัญตาราง

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการนิเทศภัยในโรงเรียน	10
ความจำเป็นของการนิเทศภัยในโรงเรียน	12
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภัยในโรงเรียน	15
หลักการนิเทศภัยในโรงเรียน	16
ภาระกิจของผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภัยในโรงเรียน	18
งานนิเทศภัยในโรงเรียน	25
การกำหนดนโยบายและการวางแผนการนิเทศภัยในโรงเรียน	28
การเสริมสร้างชั้นและกำลังใจ	31
กิจกรรมการนิเทศการศึกษา	34
การดำเนินงานนิเทศภัยในโรงเรียน	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภัยในโรงเรียน	63

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	67
	ประชากร	67
	ผู้ให้ข้อมูล	67
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	71
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภัยในโรงเรียน แต่ละโรง	75
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภัยในโรงเรียน ตามขั้นตอนต่าง ๆ	97
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เอกสาร	109
5	สรุปผล ยกไปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
	สรุปผล.....	115
	ยกไปรายผล.....	118
	ข้อเสนอแนะ	123
	รายการอ้างอิง	124
	ภาคผนวก	
	ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูล	69
2 แสดงค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	71
3 แสดงการดำเนินงาน ในชั้นตอนการกำหนดและแจ้งนโยบาย.....	98
4 แสดงการดำเนินงาน ในชั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการ.....	100
5 แสดงการดำเนินงาน ในชั้นตอนการเตรียมการก่อนการปฏิบัติการนิเทศ.....	102
6 แสดงการดำเนินงาน ในชั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ.....	104
7 แสดงการดำเนินงาน ในชั้นตอนการประเมินผล.....	106
8 แสดงปัญหาที่พบในการดำเนินงานนิเทศภายใน.....	108
9 แสดงรายการเอกสารที่ศึกษา	109